

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la modificarea și completarea
Hotărîrii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și
modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar

Numele inițiatorului și a autorului, precum și a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la modificarea și completarea Hotărîrii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar a fost elaborat de către Ministerul Justiției, drept urmare a demersului avocatului Veaceslav Țurcan.

Scopul și obiectivele urmărite prin adoptarea actului normativ

Prezentul proiect are drept scop eficientizarea utilizării practice a mandatelor avocaților și avocaților stagiați și înlăturarea deficiențelor ce țin de completarea și semnarea de către clienți a mandatelor.

Argumentarea necesității de reglementare și evidențierea elementelor noi

I. Înlăturarea deficiențelor ce țin de completarea și semnarea de către clienți a mandatelor

Avocatul este persoana calificată și abilitată, conform legii, să pledeze și să acționeze în numele clienților lor, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi.

Potrivit art. 60, alin. (1) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2007 cu privire la avocatură, *avocatul acordă asistență juridică clientului în baza contractului de asistență juridică, încheiat în formă scrisă*. Reieșind din faptul că contractul poate conține clauze confidențiale, se exclude posibilitatea prezentării acestuia în instanță. În acest context, împuternicirile avocatului în instanța de judecată, care rezultă din contractul încheiat, se confirmă prin mandat, conținutul, forma și modul de utilizare a căruia se aprobă de către Guvern.

Drept urmare a aprobării Hotărîrii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar, acest tip de mandate a dobândit un statut special, fiind recunoscut drept document de strictă evidență cu însemne de protecție, serie și număr, înregistrat și eliberat de către Î.S. Editura de imprimare "Statistica".

În prezent, potrivit art. 81 din Codul de procedură civilă, împuternicirile reprezentantului în instanța de judecată de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a strămuta pricina la o judecată arbitrală, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărîrea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amîna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărîrii judecătorești, trebuie menționate expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

În acest sens, pe partea *verso* a formularului mandatului, se consemnează împuternicirile speciale ale avocatului acordate de către client în procesul civil, conform art. 81 din Codul de procedură civilă.

În practică deseori apar situații în care, la momentul apariției unui litigiu în instanța de judecată, clienții avocatului sau ai avocatului stagiar se află în alt stat, din această cauză fiind imposibilă deplasarea acestora în Republica Moldova pentru a semna mandatul (or, semnătura

clientului pe partea *verso* este obligatorie indiferent de faptul dacă acolo se înscriu sau nu careva împuterniciri conform art. 81 CPC). În prezent, pentru a depăși aceste inconveniențe, o bună parte din avocați expediază mandatul necompletat în țara unde se află clientul pentru ca acesta să-l completeze și semneze. Asemenea practică vis-à-vis de modul de utilizare a mandatului este defectuoasă, deoarece clientul nu semnează mandatul în prezența avocatului. În aceste circumstanțe, autenticitatea semnăturii clientului și, deci, a mandatului, pot fi puse la îndoială, răspunderea juridică pentru aceasta aparținând avocatului. Drept efect negativ al acestei situații remarcăm tergiversarea examinării cauzei în instanță, precum și intentarea proceselor penale contra avocaților.

În vederea înlăturării acestei practici defectuoase, prezentul proiect propune o modalitate alternativă pentru situațiile în care semnarea mandatului de către client este imposibilă – consemnarea acestor împuterniciri într-o procură, care va fi întocmită de către client în țara unde se află și se va anexa la mandat.

Dat fiind importanța mandatului în procesele judiciare, pentru a evita apariția situațiilor în care, pentru confirmarea împuternicirilor ar fi prezentată doar procura, proiectul propune de a prevedea expres faptul că procura în care sînt stabilite împuternicirile avocatului în procesul civil se prezintă fiind anexată la mandat și nu este valabilă în lipsa acestuia.

II. Eficientizarea utilizării practice a mandatelor avocaților și avocaților stagiați

Conform Hotărîrii Guvernului menționate supra, formularul mandatului avocatului și avocatului stagiar (în continuare - mandatul) se imprimă pe hîrtie de formatul A5, împărțită în două părți identice. O parte se decupează și se prezintă organelor de urmărire penală sau instanței de judecată, iar cealaltă parte este păstrată de către avocat sau, după caz, de către avocatul stagiar.

Din punct de vedere practic, dimensiunile actuale ale mandatului sînt insuficiente pentru introducerea informației necesare în spațiile destinate acestora și nu permit completarea mandatului în mod deplin, lizibil și clar. Spre exemplu, prezintă dificultăți de ordin practic ce țin de înscrierea în spațiul destinat numelui și prenumelui avocatului și clientului, precum și în spațiul acordat pe *verso*, informația deplină despre avocat/avocatul stagiar, despre cauza în care acesta este împuternicit, precum și de a enumera împuternicirile avocatului.

Pentru comparație, menționăm că în **România** se utilizează contractul de asistență juridică, forma căruia este aprobată Uniunea Națională a Barourilor din România. Modelul acestuia este de dimensiunea unei foi A4, existînd posibilitatea de a mări rubricile contractului destinate introducerii manuale a informației.

Drept urmare a celor expuse supra, considerăm mai practică utilizarea mandatului de format A4, care ca și în prezent, va fi divizat în două părți identice. De asemenea, vor fi păstrate rubricile actuale din conținutul mandatului, fiind mărite doar spațiile destinate introducerii manuale a informației.

De asemenea, este necesar de prevăzut și un spațiu minim, de 2 cm, în partea stîngă a formularului mandatului, care ar permite ca acesta să fie cusut la dosar fără a deforma informația conținută. În acest mod, avocații și avocații stagiați vor putea să completeze cu mai multă claritate acest tip de acte, care în conformitate cu prevederile Legii nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură sînt documente de strictă evidență, care confirmă împuternicirile avocatului.

Reieșind din faptul că o parte a formularelor mandatelor tipărite de către Î.S. Editura de imprimare "Statistica" au fost deja comercializate avocaților dar încă nu toate au fost utilizate de către aceștia, se propune ca acestea să rămîna valabile pînă la epuizarea stocurilor. Astfel se vor evita pierderile financiare ale avocaților și avocaților stagiați, ce ar putea să apară în legătură cu modificarea formularelor mandatelor.

Fundamentarea economico-financiară

Conform pct. 16 din Anexa nr. 1 la Hotărîrea Guvernului nr. 294 din 17 martie 1998 cu privire la executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 406-II din 23 decembrie 1997, tipărirea mandatelor pentru avocați și avocații stagieri se efectuează de către Î.S. Editura de imprimare "Statistica", care duce evidența mandatelor și le eliberează avocaților și avocaților stagieri contra plată (costul unui mandat este de 32,29 lei).

Drept urmare, modificarea dimensiunilor mandatelor nu va atrage cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat, costul acestora fiind acoperit de către avocați și avocații stagieri.

Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actele normative care trebuie elaborate sau modificate

Drept urmare a adoptării prezentului proiect nu va fi necesară modificarea cadrului normativ conex.

Respectarea transparenței în procesul decizional

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la directoriul *Transparența decizională*, secțiunea *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

Viceministru

Nicolae EȘANU